

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku A. G.

przy uczestnictwie M. M., Z. S. oraz D. M. S., P. J. S., B. S. S. i W. S. następców
prawnych L. S.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 lutego 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania Z. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 2 września 2014 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu jakiemu służy skarga kasacyjna i postępowanie wywołane jej wniesieniem służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Ten etap postępowania

przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., tylko bowiem w razie spełnienia jednej z nich, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik uczestnika Z. S. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 2 września 2014 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie pełnomocnika uczestnika skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd drugiej instancji prowadził postępowanie i wydał zaskarżone postanowienie z udziałem zmarłego L. S. podczas gdy - w ocenie autora skargi kasacyjnej - Sąd drugiej instancji powinien zawiesić postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. tak by umożliwić wstąpienie następców prawnych zmarłego do postępowania.

Abstrahując od nieprawidłowego skonstruowania skargi kasacyjnej przez połączenie uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania z uzasadnieniem podstaw skargi kasacyjnej należało stwierdzić, że w sprawie nie wystąpiła żadna z przesłanek o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu oczywistego naruszenia art. 174 § 1 pkt 1 oraz § 2 k.p.c. należy przypomnieć, że o ile w postępowaniu procesowym śmierć strony jest - co do zasady - przyczyną obligatoryjnego zawieszenia postępowania, to odpowiednie stosowanie przepisów o zawieszeniu postępowania w postępowaniu nieprocesowym musi uwzględnić jego odrębności. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 czerwca 2011 r., V CSK 363/10, wyjaśnił, że w postępowaniu dotyczącym stwierdzenia nabycia spadku do kognicji sądu spadku należy ustalenie kręgu spadkobierców zmarłego i stwierdzenie, że nabyli oni prawa do spadku, co następuje w chwili jego otwarcia. Orzeczenie dotyczy więc osób, które nabyły spadek w chwili jego otwarcia. W konsekwencji w przypadku śmierci takiej osoby (uczestnika postępowania o stwierdzenie nabycia spadku) postępowanie może toczyć się bez udziału jego spadkobierców, którzy mają możliwość dochodzenia ustalenia ich praw do spadku w odrębnym postępowaniu. Nie było zatem podstaw do przyjęcia, że w sprawie doszło do oczywistego

naruszenia prawa bądź, że postępowanie przed sądem II instancji było dotknięte nieważnością.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[l.n]